

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ПРОГРАМА
вступних випробувань з психології та соціології на 2026 рік для здобуття другого
(магістерського) рівня вищої освіти

Затверджено:
на засіданні Вченої ради МДУ
протокол № 11 від 17.04.2026 р.

Київ, 2026

Програма предметного тесту з психології та соціології на 2026 рік для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти. Київ : МДУ, 2026. 10 с.

Укладачі:

Блашкова О.М., к.п.н., доцент кафедри практичної психології

Іванець Т.М., к.п.н., доцент завідувач кафедри філософії та соціології

Рецензенти:

Булик М.В., к.п.н., доцент, завідувач кафедри політології та міжнародних відносин

Голюк О.А., к.п.н., доцент, завідувач кафедри педагогіки та освіти

Програма затверджена на засіданні кафедри практична психології

Протокол № 02 від 10.02.2026.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ.....	5
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	9
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	11

ВСТУП

Формою вступних випробувань здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальностями, що відповідають [Додатку 8 до Правил прийому до Маріупольського державного університету у 2026 році](#) є фаховий екзамен у письмовій формі із використанням інформаційно-комунікаційних технологій Zoom, Viber, WhatsApp, Telegram, Google Meet тощо та навчального порталу Moodle МДУ протягом 2 астрономічних годин.

Загальні вимоги до вступників передбачають:

- наявність ступеня бакалавра та підстав, що дозволяють користуватися спеціальними умовами участі в конкурсному відборі на навчання для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти;
- ступеня магістра або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста для вступу на загальних засадах за кошти фізичних та/або юридичних осіб.

Вступне випробування передбачає виконання закритих тестових завдань множинного типу з однією правильною відповіддю. Загальна кількість завдань становить 100, кожне з яких оцінюється у два бали. За результатами вступного випробування виставляється позитивна оцінка за шкалою 100 – 200 або ухвалюється рішення про негативну оцінку («незадовільно»). Вступники допускаються до конкурсного відбору на місця державного або регіонального замовлення в разі наявності конкурсного бала не менше ніж 130 та підстав, що дозволяють претендувати на них.

Тестові завдання складені відповідно до програми Єдиного фахового вступного випробування з предметного тесту із психології та соціології, затвердженого наказом МОН України № 156 від 11 лютого 2022 року, і включають наступні компоненти:

Розділ 1. Основи психології та соціології

Розділ 2. Історія і теорія психології та соціології

Розділ 3. Методи психології та соціології

Розділ 4. Прикладні аспекти психології та соціології

Розділ 5. Психологічні та соціологічні виміри суспільства

ПРОГРАМА ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Розділ 1. Основи психології та соціології

Психологія та соціологія у структурі сучасних наук. Об'єкт, предмет психології. Психіка як об'єкт психології. Психічні явища як предмет психології. Об'єкт, предмет соціології. Суспільство як об'єкт соціології. Соціальна взаємодія як предмет соціології. Функції соціології: теоретико-пізнавальні, практично-політичні. Трансформація уявлень про предмет психології. Історичне формування предмета психології: від вчення про душу до науки про психіку. Трансформація уявлень про предмет соціології: від вивчення суспільства в людині до дослідження людини в суспільстві. Структура та основні галузі психології. Фундаментальна та прикладна психологія. Рівні соціологічного знання: загальносоціологічні теорії (макросоціологія та мікросоціологія), спеціальні та галузеві соціологічні теорії (теорії середнього рівня), знання, здобуте за допомогою емпіричних досліджень.

Основні категорії психології та соціології. Поняття «психіка» та її сутність. Функції психіки: відображальна, регулятивна. Співвідношення понять «соціальне» і «суспільне». Співвідношення понять «людина», «індивід», «особистість» та «індивідуальність». Біологічні передумови, соціальні умови та чинники психічного розвитку особистості. Мотиви та мотивація особистості. Потреби, інтереси, переконання, ідеали. Спрямованість особистості. Цінності та ціннісні орієнтації особистості. «Життєві стратегії». Самоактуалізація та самореалізація особистості: сутність та риси.

Розділ 2. Історія і теорія психології та соціології

Соціологічна та психологічна думка XIX ст. Позитивізм Огюста Конта. Концепція співвідношення суспільства та індивіда. Психологія натовпу Гюстава Лебона. Класифікація натовпів, характеристики натовпу. Теорія наслідування Габрієля Тарда. Психологічний механізм наслідування як ключ до пояснення соціальної поведінки. Органіцизм та еволюціонізм у теорії Герберта Спенсера.

Соціологічна та психологічна думка кінця XIX - початку XX ст. Інтеракціонізм. Теорія «дзеркального Я» Чарльза Хортон Кулі. Символічний інтеракціонізм Джорджа Герберта Міда. Аналіз динаміки «Я»: «І» / та «те». Психоаналітична теорія Зигмунда Фрейда. Вчення про сексуальність: лібідо, сублімація, витіснення. Структура особистості: Воно (Id), Я (Ego) і Над-Я (Super Ego). Соціологічні аспекти психоаналізу. Індивідуальна психологія Альфреда Адлера. Комплекс меншовартості. Аналітична психологія Карла Густава Юнга. Структура особистості. Архетипи колективного несвідомого. Розуміюча соціологія Макса Вебера. Теорія соціальної дії. Типи соціальної дії. Типи легітимного панування. Еміль Дюркгайм про суспільні норми і цінності. Поняття аномії. Проблема розрізнення нормальних і патологічних явищ. Типи самогубств. Теорія соціальної поведінки Вільфредо Парето. Теорія еліт. Циркуляція еліт як елемент підтримки соціальної рівноваги.

Психологічна та соціологічна думка другої половини XX - початку XXI ст. Дж. Морено: соціометрична революція, психодрама. Неофройдизм (Е. Фромм, Е. Еріксон). Класичний біхевіоризм (Дж. Уотсон, І. Павлов, Б. Скіннер) та необіхевіоризм (А. Бандура). Гуманістична психологія (А. Маслоу, К. Роджерс, В. Франкл, І. Ялом). Генетична психологія Ж. Піаже. Специфіка структурно-функціональної теорії Толкотта Парсонса. Найменування розділу/теми та її зміст. Концепція соціальної дії. Соціалізація і соціальний контроль як механізми інтеграції індивіда до соціальної системи. Функціональний аналіз Роберта Мертона. Р. Мертон про соціологічні теорії середнього рівня рівень Феноменологічна соціологія Альфреда Шюца: поняття життєвого світу та повсякденності

Розділ 3. Методи психології та соціології

Планування та забезпечення якості дослідження. Наукові дослідження: різновиди (теоретичні та емпіричні; Фундаментальні та прикладні; розвідувальні, описові та аналітичні; польові та лабораторні), проблема, мета, завдання, об'єкт, предмет. Програма дослідження

структура документа, основні пункти, етапи дослідження. Тлумачення, концептуалізація, операціоналізація основних понять дослідження. Гіпотези дослідження: теоретичні, емпіричні, статистичні. Вибірковий метод: генеральна сукупність, вибірка, основні вимоги до формування вибірки, методи формування. Якість інформації: репрезентативність, валідність, надійність. Типи валідності (змістовна, критеріальна, конструктивна), валідація. Забезпечення надійності.

Методи збору інформації. Спостереження: види, переваги і недоліки, роль спостерігача. Експеримент: види (констатувальний, формувальний, природний, лабораторний), планування, внутрішня і зовнішня валідність. Методи опитування: анкетування, інтерв'ювання. Анкетування (поштові, пресові, онлайн, експертні, індивідуальні, групові). Анкета: види питань, методичні вимоги до композиції анкети та різних питань. Формулювання питань і відповідей в анкеті). Інтерв'ювання (фокус-групові, глибинні, неформалізовані: історія життя, біографія, усна історія). Експертні опитування (метод експертної оцінки): пошук, відбір та підготовка експертів. Види і процедури експертного опитування. Соціометрія: особливості застосування та інструментарію (анкета, шкали), соціометричні індекси, матриці та соціограми. документів. Контент-аналіз.

Методи аналізу емпіричних даних. Когнітивний рівень Вимірювання (за С. Стівенсом): визначення, види, рівні, шкали (номінальні, порядкові, метричні). Описова статистика. Міри центральної тенденції та міри варіації для шкал різних типів. Точкове та інтервальне оцінювання. Довірчий інтервал. Аналіз статистичного зв'язку між двома змінними. Коефіцієнти кореляції. Методи перевірки статистичних гіпотез. Лінійна регресія (парна та багатовимірна).

Розділ 4. Прикладні аспекти психології та соціології

Особистість як об'єкт та суб'єкт соціальних відносин. Соціалізація особистості: сутність, етапи (первинна, вторинна), механізми (адаптація, інтеграція). Суб'єкти (сім'я, формальні та неформальні групи однолітків) і агенти (освіта, традиційні ЗМІ: та нові медіа: інтернет, соціальні мережі) соціалізації. Поняття ресоціалізації.

Девіантна поведінка особистості. Поняття та види (позитивна і негативна) девіацій. Суїцидальна та залежна поведінка. Булінг. Мобінг. Ейджизм. Рівні девіантної поведінки: поведінка, що не є схвалюваною іншими, що осуджується іншими, морально негативні прояви і вчинки, делінквентна поведінка, злочинна поведінка, деструктивна поведінка. Соціальні та психологічні чинники девіантної поведінки. Профілактика девіантної поведінки: просвіта, соціальна реклама, корекційні програми, створення ситуації успіху.

Соціальні статуси: поняття та види (офіційний і неофіційний, приписаний і здобутий). Соціальні ролі: поняття та види (активні й пасивні, явні й латентні). Структура ролі за В. Ядовим (когнітивна, афективна, конативна складові). Маргінальність соціальних ролей.

Стать і гендер. Маскулінність. Фемінінність. Андрогінність. Гендерна ідентичність. Кризи гендерної ідентичності. Гендерні стереотипи: поняття та види (традиційні та егалітарні). Гендерна рівність і дискримінація. Сексизм. Фемінізм. Особистість у життєвому та професійному просторі. Гра, навчання, праця як види діяльності. Професійна діяльність: поняття та етапи професіоналізації (професійне самовизначення, професійне навчання, професійна адаптація, професійне становлення, професійна реалізація, завершення професійної діяльності). Мотивація та стимулювання професійної діяльності (за ієрархією потреб А. Маслоу). Професійне вигорання. Поняття

Особистість у життєвому та професійному просторі. Гра, навчання, праця як види діяльності. Професійна діяльність: поняття та етапи професіоналізації (професійне самовизначення, професійне навчання, професійна адаптація, професійне становлення, професійна реалізація, завершення професійної діяльності). Мотивація та стимулювання професійної діяльності (за ієрархією потреб А. Маслоу). Професійне вигорання. Поняття Найменування розділу/теми та її зміст професійних криз.

Спілкування як соціально-психологічний феномен. Спілкування як обмін

інформацією (комунікативна сторона спілкування). Комунікатор, реципієнт, канал передавання інформації. Комунікативні бар'єри. Спілкування як сприймання, розуміння та оцінка партнерів спілкування (перцептивна сторона спілкування). Механізми міжособистісного сприймання: ідентифікація, соціальна рефлексія, стереотипізація. Каузальна атрибуція. Атитюд як соціальна установка. Спілкування як взаємодія (інтерактивна сторона спілкування).

Конфлікт і конфліктна ситуація. Види конфліктів (внутрішньоособистісний, міжособистісний, внутрішньогруповий, міжгруповий). Рольові конфлікти (гендерно-рольовий конфлікт, конфлікт між сімейними і професійними ролями). Стили поведінки в конфлікті Когнітивний рівень (суперництво, уникнення, компроміс, співпраця, пристосування). Запобігання (психологічна просвіта, недопущення дискримінації, матеріальне та моральне заохочення, дотримання корпоративної культури) та розв'язання (досягнення компромісу чи співпраці) конфліктів у різних сферах життєдіяльності.

Соціальна організація як формальна група: характеристики, структура, функції організації. Управління. Управлінська діяльність. Лідерство та керівництво. Типологія лідерства. Стили керівництва (авторитарний, демократичний, ліберальний). Корпоративна (організаційна) культура.

Характеристика і актуальні проблеми сучасної сім'ї (нестабільність шлюбу, знижування народжуваності, матеріальне неблагополуччя). Функції сім'ї (репродуктивна, економічна, виховна, господарсько-побутова, комунікативна, дозвіллева, сексуальна, рекреативна, психологічного захисту). Види сім'ї: нуклеарна та розширена сім'я; патріархальна, матріархальна, егалітарна сім'я; моногамна та полігамна сім'ї. Шлюб і шлюбні стосунки. Сімейні кризи.

Розділ 5. Психологічні та соціологічні виміри суспільства

Група як структурний елемент суспільства. Поняття та головні ознаки соціальної групи. Класифікація соціальних груп (великі соціальні групи, середні соціальні групи, малі соціальні групи).

Поняття великої соціальної групи. Класифікація великих соціальних груп (соціально-класові, соціально-демографічні, соціально-етнічні, соціально-професійні та соціально-територіальні). Натовп як велика стихійна група. Основні характеристики та типологія натовпу, соціально-психологічні особливості окремих його різновидів. Етнічні групи. Форми існування етносів та основні етнічні процеси. Поняття етнічної ідентичності та свідомості.

Поняття малої групи. Класифікація малих соціальних груп (первинні/вторинні; формальні/неформальні; референтні/групи членства; квазігрупи). Структура малої групи. Динамічні процеси в малій групі. Соціально-психологічний клімат групи. Конформізм, конформна поведінка і конформність. Згуртованість.

Соціальні та психологічні характеристики й форми організації суспільних процесів і явищ. Суспільна свідомість. Масова свідомість. Групова свідомість. Індивідуальна свідомість. Механізми соціально-психологічного впливу (наслідування, навіювання, переконання, зараження, чутки, мода).

Поняття соціального інституту. Основні функції та характерні ознаки. Види соціальних інститутів: економічні, політичні, релігійні, культури та соціалізації тощо.

Соціальна стратифікація та соціальні нерівності. Основні критерії соціальної стратифікації. Види нерівності (економічна, політична, правова, культурна, цифрова, мобільна та ін.). Соціальна мобільність: поняття, типи (вертикальна/горизонтальна), механізми, соціальні та психологічні чинники. Міграція як вид просторової мобільності: сутність, соціальні та психологічні характеристики.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання фахового вступного іспиту здійснюється за 200-бальною шкалою (від 0 до 200 балів).

Шкала оцінювання

Діапазон балів	Рівень навчальних досягнень	Характеристика результату	Теоретичні знання	Практичні навички	Когнітивні уміння та компетентності
0–99	Низький рівень	Менше 50% правильних відповідей. Відповідь свідчить про відсутність системних знань	Базові поняття не засвоєні, численні помилки	Нездатність застосувати знання навіть у простих ситуаціях	Відсутність аналітичних умінь, хаотичне мислення
100–129	Середній рівень (мінімальний поріг)	50–64% правильних відповідей. Результат відповідає мінімальним вимогам	Засвоєні лише окремі фрагменти матеріалу, знання фрагментарні	Застосування знань можливе лише у стандартних, простих випадках	Обмежене розпізнавання понять, слабка узагальненість
130–149	Достатній рівень	65–74% правильних відповідей. Відповідь загалом правильна, але неповна	Основні поняття засвоєні, проте є прогалини	Знання застосовуються, але з помилками або неповно	Уміння аналізувати прості ситуації, часткове узагальнення
150–179	Високий рівень	75–89% правильних відповідей. Відповідь повна, аргументована	Теоретичні знання достатні, незначні неточності	Уміння застосовувати знання у більшості практичних ситуацій	Розвинені аналітичні та узагальнюючі уміння, логічність
180–200	Відмінний рівень	90–100% правильних відповідей. Вичерпна відповідь, що демонструє майстерність	Теоретичні знання системні, точні, без помилок	Вільне застосування знань у різних ситуаціях	Високий рівень критичного мислення, здатність до комплексного аналізу

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Богдан Ж., Солодовник Т. Педагогічна психологія: конспект лекцій, методичні вказівки та контрольні завдання з дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти очної та заочної форми навчання за спеціальністю 053 «Психологія». Харків : НТУ «ХПІ», 2022. 72 с. <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/c2942493-64ee-48e8-98a3-8681417ce796/content>
2. Борко Т. М. Загальна психологія: словник-довідник термінів та основних понять. Миколаїв : МНАУ, 2025. 46 с. zr-053-bak-slovník-2025.pdf
3. Бугайова Н. М. Особливості розвитку суїцидальної поведінки у періоди вікових криз. *Актуальні проблеми психології*. 2016. Т. IX, вип. 8. С. 83–96. <https://surl.lu/lpvlws>
4. Варій М. Психологія. Навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 288 с. URL: http://document.kdu.edu.ua/info_zab/053_425.pdf
5. Гліченко О. О. Основи консультативної діяльності практичного психолога : навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальності «Психологія» (бакалавр). Старобільськ : ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. 94 с. <https://surl.li/fueunp>
6. Гудімова А. Х. Педагогічна психологія [Електронний ресурс]: електрон. метод. рекомендації до самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053 «Психологія». Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2023. 24 с. <https://surl.lt/crwskw>
7. Євдокімова О. О. Історія психології: навчальний посібник. 2-ге вид., допов. Харків : «Константа», 2020. 320 с. https://document.kdu.edu.ua/info_zab/053_439.pdf?utm_source=chatgpt.com
8. Загальна соціологія : навчально-методичний посібник для самостійного (дистанційного) вивчення дисципліни здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності 054 «Соціологія» / ДБТУ; уклад.: О. В. Борюшкіна, С.Г. Пилипенко. Харків, 2024. 70 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/47921/1/NMP_Zahal_na%20sotsiologiya_24.pdf
9. Історія соціології: навчальний посібник / За ред. І.П. Руценка. Харків : ТОВ «Планета-Прінт», 2017. 442 с. URL: <https://kpdi.edu.ua/biblioteka/%D0%86/%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97%20%D0%A0%D1%83%D1%89%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%B0%20%D0%86.%D0%9F.pdf>
10. Калениченко Р. А. Педагогічна психологія: навч. посіб. Київ : КНУБА, 2023. 196 с. <https://surl.li/rfgofu>
11. Кацавець В. В. Вікова психологія: навчальний посібник. 2-ге вид. Київ : «Компринт», 2024. 112 с. Kacavec_Vikova_psihologiya_24_Zmist.pdf
12. Кокун О. М., Пішко І. О., Лозінська Н. С., Копаниця О. В. Збірник психодіагностичних методик професійної адаптації та реадаптації фахівців ризиконебезпечних професій : практичний посібник. Київ ; Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 220 с. <https://surli.cc/newcmb>
13. Колобич О. П. Загальна психологія: навчально-методичний посібник. Львів, 2018. 172 с. zagalna_psihology_2008.qxd
14. Котловий С. А., Сидоренко М. С. Технологія профілактики суїциду серед підлітків у роботі соціального педагога // *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 13, т. 2. С. 129–132. DOI: 10.32843/2663-6085-2019-13-2-27. <https://eprints.zu.edu.ua/29759/1/29.pdf>
15. Коханова О. П. Історія психології: від античності до початку ХХ століття: навчальний посібник. Київ : «Інтерсервіс», 2016. 336 с.

16. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Соціологія. Загальний курс: Підручник. К. : Каравела, 2004. 456 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Lukashevych_Mykola/Sotsiolohiia_Zahalnyi_kurs.pdf
17. Мазяр О. В. Психодіагностика та скринінг психічного здоров'я з основами психометрики: методичні рекомендації для підготовки до навчальних занять здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія. Житомир : Вид-во ЖДУ, 2023. 117 с.
18. Майстренко В. С. Основи психодіагностики : навч. посіб. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2017. 296 с. <https://surl.li/puaaxi>
19. Максименко С. Д. Загальна психологія: підручник / за заг. ред. С. Д. Максименка. 4-те вид., переробл. і допов. Т. 1. Київ : Видавництво «Людмила», 2025. 568 с. <https://surl.lu/kkdnem>
20. Михальченко Н. В. Вікова психологія: навчально-методичний посібник. Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. 244 с.
21. Мацегора Я. В., Колесніченко О. С., Приходько І. І. та ін. Психологія суїцидальної поведінки військовослужбовців: монографія. Харків : НА НГУ, 2021. 363 с. https://books.ndcnangu.co.ua/knigi/Monograf_SUYiCID2021.pdf
22. Остополець І., Прокоф'єва О. Психологія (модуль «Вікова психологія»): навчально-методичний посібник. Запоріжжя, 2024. Психологія (модуль Вікова психологія) навч.метод.посіб. уклад. Остополець І., Прокоф'єва О. Запоріжжя, 2024. [Психологія \(модуль Вікова психологія\) навч.метод.посіб. уклад. Остополець І., Прокоф'єва О. Запоріжжя, 2024.pdf](https://surl.li/puaaxi)
23. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування. Підручник. К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2017. 342 с. URL: <http://publish-ukma.kiev.ua/ua/katalog/psihologiya-i-socialna-robota/327-metodi-opituvannya.html>
24. Пісковський А. М., Горянська О. Ф. Теоретичні питання вікової психології: навчально-методичний посібник. Житомир: ЖДУ імені Івана Франка, 2023. 96 с. 0058077.pdf
25. Погорільська Н. І., Синельникова Р. Ю. Історія психології: навчальний посібник. Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2021. 248 с.
26. Поліщук В. М. Вікова і педагогічна психологія: навчальний посібник. 4-те вид., стер. Суми : «Університетська книга», 2019. 352 с. макет_ВикПедП_2010.pmd
27. Пономаренко Т. Соціологія. Курс лекцій : навчальний посібник. Суми : ФОП Цьома С.П., 2024. 303 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/60bed774-5d04-4212-836b-3f9b649000ad/content>
28. Прохоренко Л. *Спеціальна психологія в незалежній Україні: розвиток та перспективи // Особлива дитина: навчання і виховання. 2023. Т. 110, № 2. С. 7–23. DOI: 10.33189/ectu.v110i2.135.* https://ojs.csnukr.in.ua/index.php/Exceptional_child/article/view/135
29. Прохоренко Л. *Спеціальна психологія в незалежній Україні: розвиток та перспективи // Особлива дитина: навчання і виховання. 2023. Т. 110, № 2. С. 7–23. DOI: 10.33189/ectu.v110i2.135.* https://ojs.csnukr.in.ua/index.php/Exceptional_child/article/view/135
30. Саржевський С. Н. Суїцидологія : навчальний посібник для лікарів-інтернів зі спеціалізації «Психіатрія». Запоріжжя, 2020. 87 с. https://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/11959/1/2020_Suitsydolohiia.pdf
31. Сахно П. І., Теслик Н. М. Вікова психологія: конспект лекцій. Суми : СумДУ, 2024. 190 с. [Vikova_psychologiya_2024.pdf](https://surl.li/puaaxi)
32. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. д-ра соціол. наук, проф. Ю. Ф. Пачковського. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 418 с. URL: <https://clio.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/11/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F->

[%D0%9F%D0%B0%D1%87%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9-%D0%AE.%D0%A4..pdf](#)

33. Спеціальна психологія : навчальний посібник / І. О. Петухова, М. Ю. Заушнікова. Ірпінь : Державний податковий університет, 2022. 392 с.
34. Співак Л. М., Османова А. М. Психодіагностика в клінічній психології : навч. посіб. Київ : Університет «Україна», 2023. 146 с.
https://deps.snu.edu.ua/media/filer_public/05/0f/050f8127-e00a-475f-b4d5-52bbda4cfe7a/osmanovapsikhodiagnostika_v_klinichnii_psikhologiyi_posib.pdf
35. Тищенко О. І. Педагогічна психологія: навч.-метод. комплекс для дистанційних курсів / уклад. О. І. Тищенко. Київ : НАВС, 2025. 130 с.
<https://elar.navs.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c0afe26b-5498-4179-ad82-3d23f0d6cffa/content>
36. Токарева Н. М. Історія психології: від витоків до епохи Просвітництва : підручник для здобувачів освіти ступеня бакалавра освітньо-професійної програми 053 Психологія. Кривий Ріг : Вид. Р.А. Козлов, 2022. Частина I. 384 с.
<https://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/123456789/6963>
37. Федоренко Р. П. Психологія суїциду : навч. посіб. Вид. 2-ге, змін. та доп. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 492 с. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051645.pdf>
38. Фурс О. Техніки психологічного консультування та їх використання у роботі із здобувачами закладів професійної освіти в умовах воєнного стану. *Організаційна психологія. Економічна психологія*. 2023. № 2–3 (29). С. 133–138. DOI: 10.31108/2.2023.2.29.12.
39. Чепка О. В. *Спеціальна психологія. У питаннях і відповідях: навчальний посібник*. Умань : ВПЦ «Візаві», 2016. <https://surl.li/aqqeoe>
40. Чумак О. А., Товстуха О. М. Психодіагностика : навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти ОС «Бакалавр» спеціальності 053 Психологія. Полтава : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2024. 193 с. <https://surl.li/jdbhrp>
41. Штифурак В. С. *Консультування як вид психологічної допомоги : навчальний посібник*. Вінниця: ВДПУ, 2017. 224 с. DOI: 10.31652/159.9.12-1-224.
<https://dspace.vspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8f43509b-bbe1-4930-9656-eea9f6b48d90/content>